

БІБЛІОГРАФІЯ.

(Рецензії й справоздання.)

Zbiór wiadomości do antropologii krajowej wydany staraniem komisji antropologicznej Akademii Umiejętności w Krakowie, т. XVIII, Краків, 1895, ст. IX+76+492+пллн.

Сеї том краківського видавництва поділяється, як звичайно, на часті археологічно-антропологічну й етнографічну. В першій до нас безпосереднє належить розвідка Г. Осовського: Справозданє четвєрте з палео-етнолоґічної екскурсії по Галичині (р. 1892). Мова йде про розкопку в Більчу Золотім, де показало ся кладовище подвійне, в двох шарах землі, одно над другим; верхнє цілком аналоґічне з кладовищами, вислідженими тим же ученим вже перед тим в тім же Більчу, в Васильківцях і Вигнанці — се, як він називає їх, могили цеглові, що характеризують ся паленнєм небіжчика, по чому останки й попіл його укладають ся в начиння, і се покривало ся покровом з глиб паленої глини, що пригадують цеглину. Низше кладовище представляє собою старший, більш примітивний тип тогож самого похоронного обряду: останки спаленого небіжчика кладуть ся на землю й покривають ся яким черепком, або кладуть ся в начиннє, присипають ся попелом, і се місце окружаєть ся кількома куснями паленої глини. Уважаючи на те, що знярядє знаходжено лише кам'яне, костяне або з рога, ніде не було металічного, обидва типи автор зачисляє до періода неолітичного, а ближше пробує датувати на основі керамічних виробів: гробовища обох типів характеризують ся різнородними начиннями з спеціальним характером виробу й мальованим орнаментом: автор добачає і в способі виробу і в орнаменті наслідуваннє грецьких взірців, а на тій основі робить вивод, що сеї нарід стикав ся

з Греками в їх кольоніях Чорноморських, найправдоподібніше — перед VII в. до Христа.

Вивід дуже інтересний, і таке датованне було-б дуже важним фактом, тільки треба-б наперед докладніше сконстатувати залежність тієї галицької кераміки від грецької; а тим часом насуваєть ся питання, як пояснити, що ті мешканці, будши в такій стичности з грецькою культурою, що перейняли її техніку керамічну, не перейняли висшої, металічної культури і в такій чистоті заховали свою камінну?

Крім того знаходимо в сїм відділі дві антропологічні статі дра В. Олехновича: Характеристика дрібної шляхти з Грабо в губ. Ломжинській і Характеристика Литвинів з околиць Олиги — обидві отже етнографічно виходять за границі нашої території; зауважимо лише, що з ширшими выводами антропологічними, поки зібраний матеріял ще так невеликий, треба бути дуже обережним; се вправді відчував і автор, як видно з слів на ст. 73.

В відділі II уміщені матеріяли, що хоч не належать до нашого народу, мають одначе цікавість для етнографічних студій українських своїми паралелями й аналогіями — Ю. Ростафінський умістив „Зільник чародійський“: словник рослин з означенням звязаних з ними забобонів і вірувань, вибраних з зільників і тому подібної літератури польської XVI—XVIII в. Далі наступає збірничок пісень білоруських з пов. Дісненського, з мелодіями, зібраний д. Ад. Черни, з фільольогічними поясненнями проф. Бодуена де Куртене, та додаток до публікованого в т. XVI збірника з пов. Соکیلського (губ. Гродненська) тогож д. Бодуена де Куртене; зміст збірників дуже різнородний. Том закінчуєть ся продовженням праці д. Стефанії Улянської про Лотишів з Велони; ся частина містить в собі утвори народньої літератури — казки, легенди й анекдоти, подані в оригіналі з перекладом польським; багато тут є паралель до нашої словесности народної, нпр. N 14 — про дурня, N 17 — про дурних людей, N 18 — про чоловіка що біди шукав (належить до серії оповідань про ворожбита, куди входить і Москаль-Чарівник), N 21 — про трох німців має тіж мотиви, що анекдот про двадцятьох „руських“ в I т. Етнографічного Збірника, а анекдот про Москаля (с. 27), оброблений Руданським, знаходить собі цілковиту паралель в лотишським анекдоті на с. 483 і т. п.

М. Г.

O religii pogańskich Słowian, pogląd ze stanowiska kulturno historycznego, napisał M. K., Львів, 1894, ст. 647.

Невистний на імя автор подає наперед погляд на релігію старинних Греків і Римлян та виступає против того, яко би релігія у ста-